

Skrivelse om behovet av förnybar elproduktion i elområde 3 och 4

Green Power Sweden vill lämna följande skrivelse avseende behovet av ny elproduktion i elområde 3 och 4.

Green Power Sweden är en branschförening för företag som arbetar med storskalig vindkraft, storskalig solkraft och energilagring. Våra medlemmar står tillsammans för mer än en fjärdedel av Sveriges elproduktion, och bidrar med lagringseffekt för balansering av elsystemet. Våra företag möjliggör elektrifieringen av Sverige.

Behov av ny elproduktion i elområde 3 och 4

Elområde 3 och 4, som omfattar den södra halvan av landet, har ett underskott av elproduktion och är beroende av överföring från norr eller import från grannländer för sin elförsörjning. Allvarligast är situationen i elområde 4 – som omfattar den sydligaste delen av landet, där självförsörjningsgraden bara är cirka 46 procent. I elområde 3 är självförsörjningsgraden i nuläget 94 procent.^{1,2}

Underskottet på lokal elproduktion leder till högre elpriser i elområde 3 och 4 än i norra Sverige, vilket drabbar både industrin och hushållen. Priset på el bestäms inom respektive elområde utifrån balansen mellan den samlade produktionen och förbrukningen i just det området samt tillgänglig överföringskapacitet till och från andra elområden eller utlandet. I dagsläget är elområdena i syd beroende av elförsörjning från norra Sverige eller från import från utlandet. Överskottet i elområde 1 och 2 väntas minska i takt med att elbehovet där ökar.³ Då begränsas tillförseln till södra Sverige ytterligare, vilket bidrar till ett högre prisläge.

Höga elpriser har bromsat nyinvesteringar i näringslivet och i elområde 4 även lett till nedläggning av elintensiv industri.^{4,5} Dessutom innebär det att elektrifieringen av

¹ [SCB](#), Elanvändning i Sverige, GWh efter användningsområde, elområde och år (senast tillgängliga statistik avser 2024).

² [Energiföretagen](#), Så såg Sveriges elproduktion ut per elområde under 2025, 2026-02-04.

³ [Svenska kraftnät](#), Långsiktig marknadsanalys, 2024-01-24.

⁴ [SVT](#), Höjda energipriser drabbar pappersbruk i Klippan – varslar personal, 2022-11-01.

⁵ [Energinyheter](#), Höga elpriser slår mot jobb och investeringar i söder, 2025-08-13.

samhället och den nödvändiga klimatomställningen bromsas. Behovet av ny elproduktion är alltså både omfattande och akut.

Regionala energiscenarier visar på växande underskott

Energimyndigheten presenterade hösten 2025 länsvisa scenarier för det framtida elbehovet.⁶ Syftet med scenarierna är att bygga förståelse för vilken betydelse beslut på lokal och regional nivå kan ha för samhällsutvecklingen. Underlaget kan till exempel användas i arbetet med länsstyrelsernas regionala handlingsplaner för elektrifiering, kommunal energiplanering eller regionala utvecklingsstrategier.

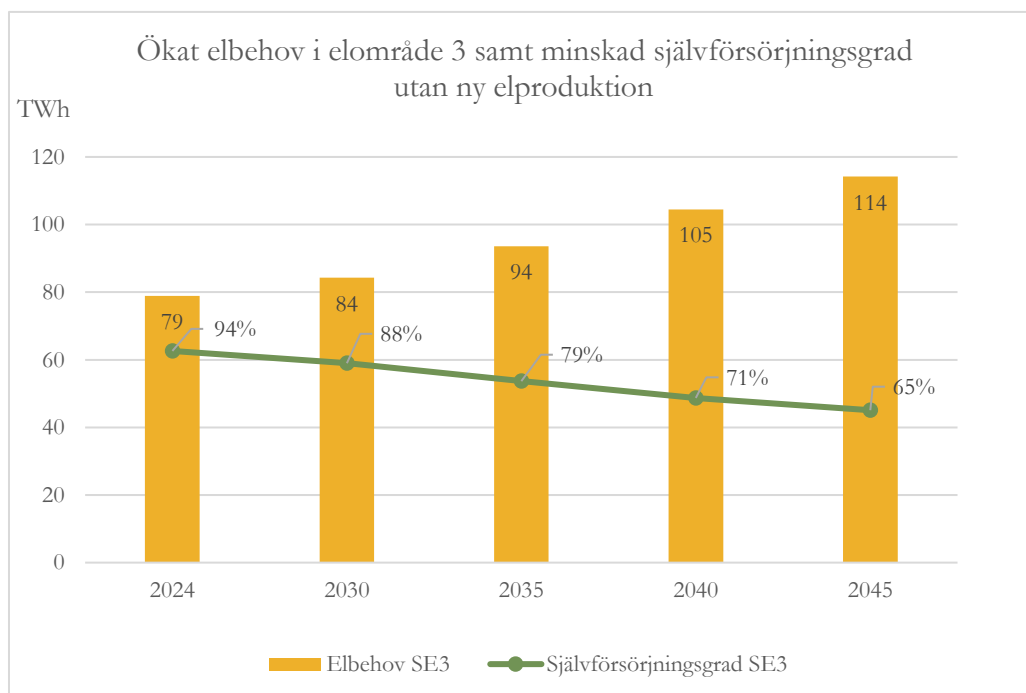
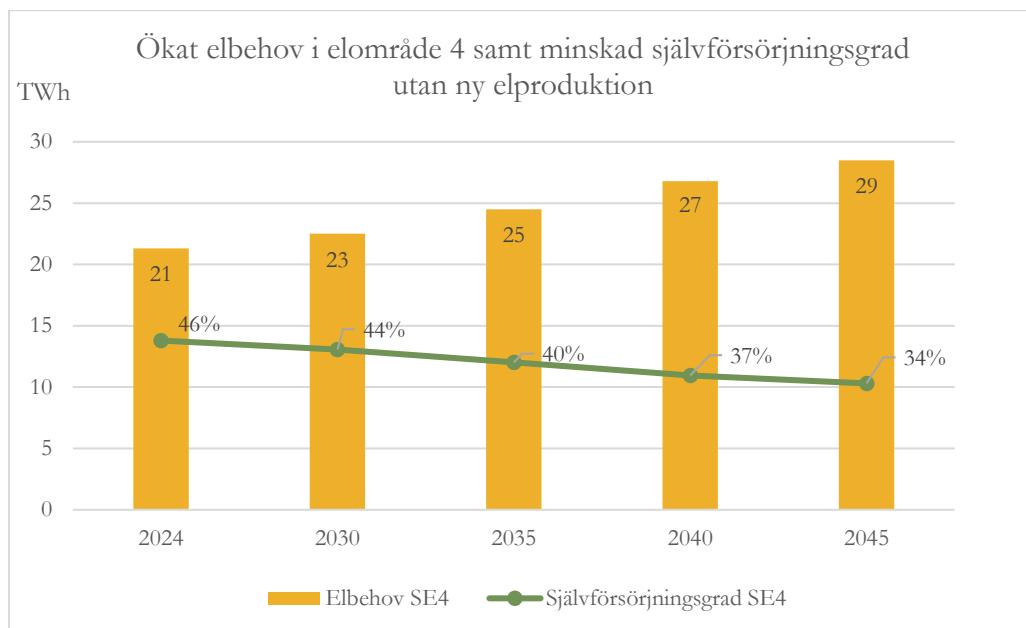
Energimyndighetens underlag innehåller tre scenarier med olika ökningstakt för elbehovet för årtalen 2030, 2035, 2040 och 2045. Green Power Sweden har analyserat underlaget utifrån utvecklingen i de län som ingår i elområde 3⁷ och 4⁸.

Enligt genomsnittet för Energimyndighetens tre scenarier väntas elbehovet i elområde 3 och 4 öka med 19 respektive 15 procent till 2035. Det innebär att självförsörjningsgraden i elområde 3 minskar från dagens 94 procent till 79 procent utan ny tillkommande elproduktion. I elområde 4 minskar självförsörjningsgraden från 46 procent till 40 procent. I figurerna nedan visas utvecklingen från nivån 2024 till 2045.

⁶ Energimyndigheten, Framtida elbehov på länsnivå ([Promemoria](#) och [Excelunderlag](#)), 2025-09-02.

⁷ Elområde 3 omfattar Värmlands, (varför radbryter den här? Kan inte få bort det)Västmanlands, Örebro, Uppsala, Stockholms, Södermanlands, Östergötlands och Gotlands län, samt delar av Gävleborgs, Dalarnas, Jönköpings, Västra Götalands, Hallands och Kalmar län. För de län som delvis ingår i elområde 3 har vi förenklat utgått från hur stor andel av länets yta som ligger inom elområdets gränser.

⁸ Elområde 4 inkluderar Skåne, Blekinge och Kronobergs län, samt delar av Kalmar, Hallands, Jönköpings och Västra Götalands län. För de län som delvis ingår i elområde 4 har vi förenklat utgått från hur stor andel av länets yta som ligger inom elområdets gränser.

Potential för ny elproduktion

Det är inte sannolikt att några betydande mängder ny kärnkraft eller vattenkraft tillkommer i elområde 3 och 4 före 2035. Det är också osäkert om någon havsbaserad vindkraft kommer att kunna tas i drift till 2035. Ökad elproduktion i kraftvärmeverk har begränsad potential.⁹ Därmed återstår främst solkraft och landbaserad vindkraft.

Green Power Swedens kartläggning av solparker visar att länsstyrelserna i elområde 3 och 4 vid utgången av 2025 godkännt solparker med en total möjlig elproduktion på 5,0 respektive 4,0 TWh. Solparker som ännu ej avgjorts vid det senaste årsskiftet har därtill en möjlig elproduktion på 12,8 respektive 7,1 TWh.¹⁰ I elområde 3 och 4 finns även tillståndsgivna landbaserade vindkraftverk med en möjlig elproduktion på 1,9 respektive 0,15 TWh och vindkraftverk i tillståndsprocess (från tidig fas före samråd till inlämnad ansökan) med en potentiell elproduktion på 26,4 respektive 4,9 TWh.¹¹

All denna sol- och vindkraft kommer inte att kunna realiseras. Green Power Sweden har tagit fram ett scenario med låg grad av realisering och ett med högre grad av realisering (se bilaga). Sammantaget visar dessa att ny storskalig sol- och vindkraft kan bidra med 5,8–12,3 TWh ny elproduktion i elområde 3 och med 2,1–4,4 TWh i elområde 4, som kan realiseras före 2035.

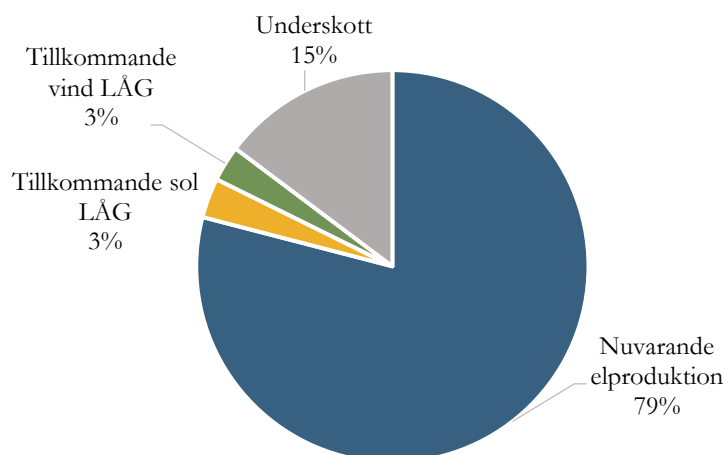
För elområde 3 innebär scenariot med låg utbyggnad att självförsörjningsgraden år 2035 minskar från dagens 94 procent till 86 procent. I scenariot med högre utbyggnad ökar i stället självförsörjningsgraden till 93 procent. Självförsörjningsgraden fördelat på befintlig elproduktion samt tillkommande sol- respektive vindkraft illustreras i diagrammen nedanför.

⁹ [Svenska kraftnät](#), Långsiktig marknadsanalys, 2024-01-24.

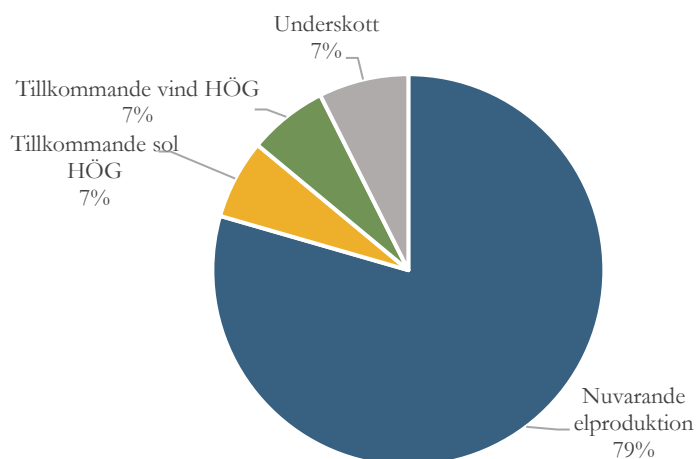
¹⁰ [Green Power Sweden](#), Solparksstatus 2025.

¹¹ [Green Power Sweden](#), Statistik tillstånd landbaserad vindkraft 2014–2025.

Elproduktion och självförsörjningsgrad 2035 i elområde 3
(låg realisering av sol och vind)

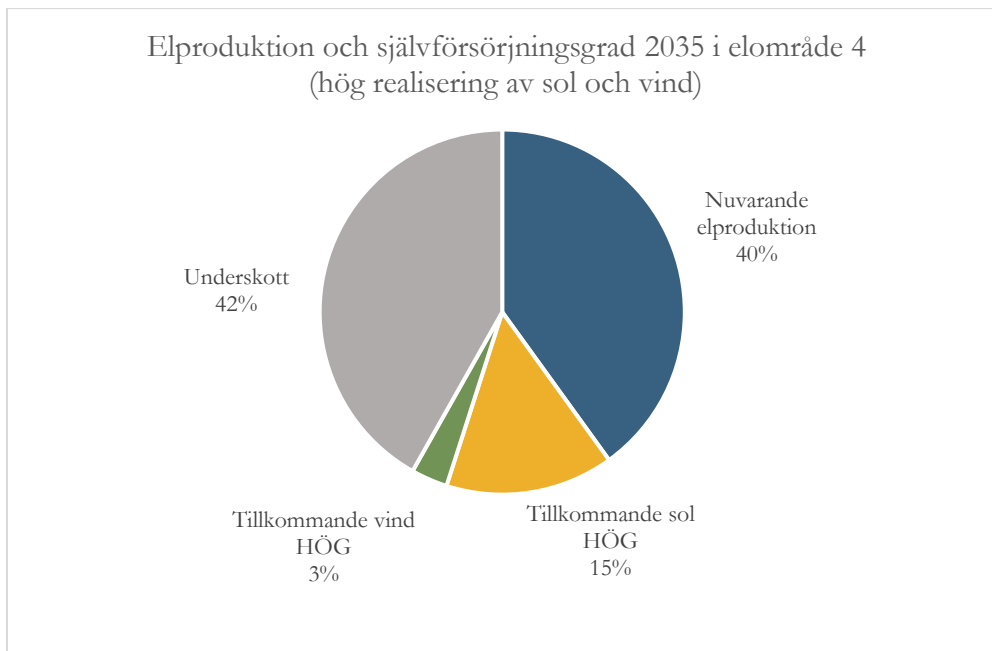
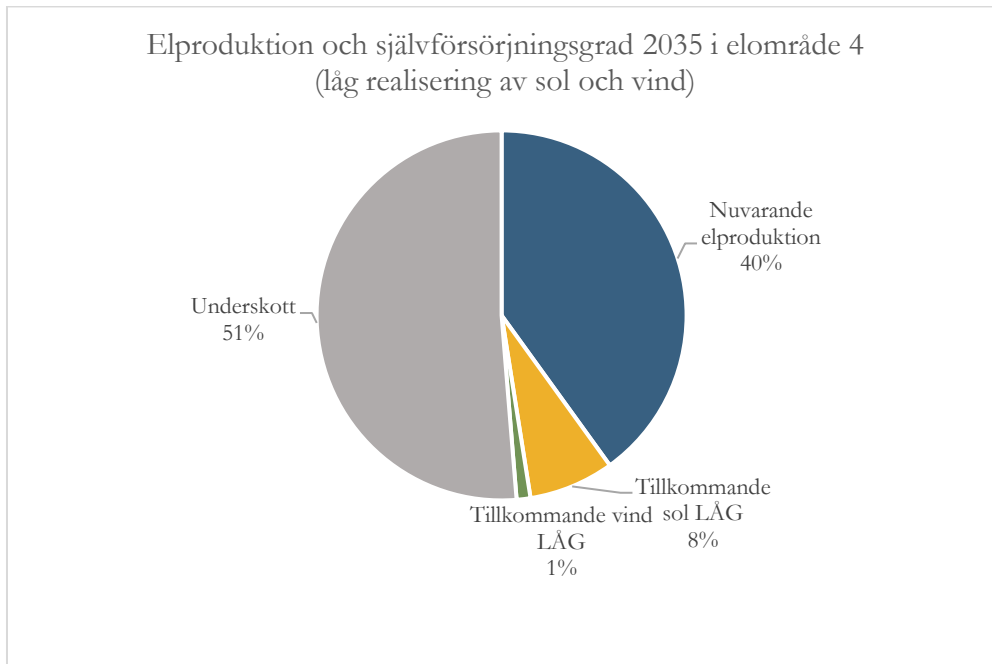

Elproduktion och självförsörjningsgrad 2035 i elområde 3
(hög realisering av sol och vind)

För elområde 4 innebär båda utbyggnadsscenarier att självförsörjningsgraden ökar till 2035. I scenariot med låg utbyggnad ökar självförsörjningsgraden från dagens 46

procent till 49 procent och i scenariot med högre utbyggnad ökar självförsörjningsgraden till 58 procent. Självförsörjningsgraden fördelat på befintlig elproduktion samt tillkommande sol- respektive vindkraft illustreras i diagrammen nedanför.

Ny elproduktion behöver främjas

Underlaget som redovisats ovan tydliggör vikten av att utbyggnaden av ny sol- och vindkraft främjas på flera nivåer för att stärka elförsörjningen i elområde 3 och 4.

I båda scenarierna, med låg respektive hög realisering av ny storskalig sol- och vindkraft, kvarstår ett betydande underskott av elproduktion i elområde 3 och 4.

Det bör samtidigt konstateras att de norra elområdenas, elområde 1 och 2, förmåga att bidra till södra Sveriges elförsörjning väntas minska avsevärt redan till 2030. Enligt Svenska kraftnäts senaste marknadsanalys bedöms Sveriges nettoexport av el minska kraftigt, samtidigt som efterfrågan ökar i de norra elområdena¹². Den ökade elanvändningen i elområde 1 och 2 innebär att mindre el kan överföras söderut, vilket ytterligare försvårar möjligheterna att täcka underskotten i elområde 3 och 4.

För att möta det växande elbehovet och möjliggöra elektrifieringen behöver energiintresset ges tillräcklig tyngd i de intresseavvägningar som görs av såväl prövningsmyndigheter som länsstyrelser. Samhällsnyttan av en starkare energibalans, lägre elpriser och förbättrade förutsättningar för elektrifiering och klimatomställning behöver viktas högre, så att en högre andel av den potentiella sol- och vindkraften faktiskt kan realiseras.

Länsstyrelserna har dessutom en viktig roll i att ta fram regionala strategier och planeringsunderlag som bidrar till en högre regional självförsörjningsgrad av el. Det behövs ett tydligare fokus på hur ny elproduktion kan möjliggöras och samordnas regionalt, samtidigt som kommunernas energiplanering behöver utvecklas och drivas i en riktning som främjar utbyggnaden av sol- och vindkraft.

Stockholm 2026-06-09

Nils Grunditz
VD
Green Power Sweden

Madeleine van der Veer
Näringspolitiskt ansvarig
Green Power Sweden

¹² [Svenska kraftnät](#), Kortsiktig marknadsanalys, 2025-03-25.

Bilaga

I tabellen nedanför anges vilken nivå av realisering som antas i låg- respektive högscenariot för sol- och vindkraft som erhållit tillstånd/godkännande eller som befinner sig i tillståndsprocess.

Solkraft – andel som realiseras	Låg	Hög
Godkänd/tillståndsgiven solkraft som realiseras	10%	20%
Ej avgjord solkraft som realiseras	20%	40%

Landbaserad vindkraft – andel som realiseras	Låg	Hög
Tillståndsgivna, investeringsbeslutade, ej driftsatta	90%	100%
Tillståndsgivna, ej investeringsbeslutade	50%	70%
Inlämnad ansökan (beror främst på andel veto)	10%	30%
I samrådsprocess	5%	15%
Före samråd	1%	5%